

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/151/2008

OPINIE O POLITYCE ZAGRANICZNEJ RZĄDU I PREZYDENTA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

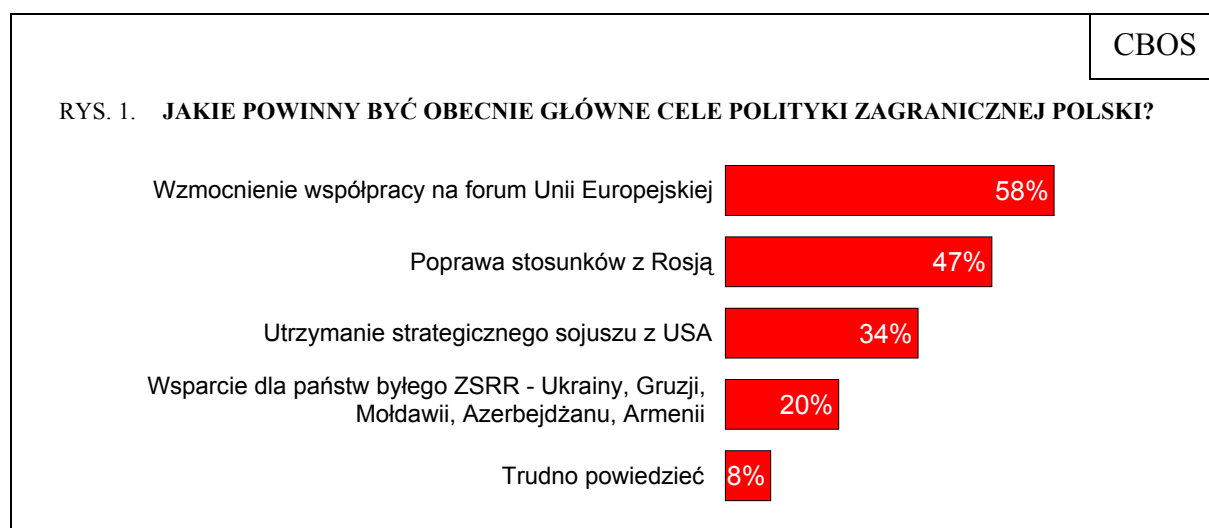

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Kontrowersje między rządem a prezydentem w sferze polityki zagranicznej nie są obecnie zjawiskiem rzadkim. We wrześniowym sondażu¹ zapytaliśmy badanych, jak postrzegają tę kwestię.

OPINIE O CELACH POLITYKI ZAGRANICZNEJ POLSKI

Zacznijmy od tego, jakie powinny być cele polskiej polityki zagranicznej. Ponad połowa Polaków (58%) uważa, że głównym celem polityki zagranicznej Polski powinno być wzmocnienie współpracy na forum Unii Europejskiej. Nieco mniej osób (47%) sądzi, że najważniejsza jest poprawa stosunków z Rosją. Współpracę ze Stanami Zjednoczonymi i utrzymanie strategicznego sojuszu z tym państwem uznaje za jeden z głównych celów polityki zagranicznej Polski co trzeci badany (34%), co piąty zaś (20%) wskazuje w tym kontekście wsparcie dla państw powstałych na terenie byłego ZSRR, takich jak: Ukraina, Gruzja, Mołdawia, Azerbejdżan, Armenia.

Procenty nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wskazać dwa cele, które uważają za główne

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (220) przeprowadzono w dniach 5–9 września 2008 roku na liczącej 1070 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Interesujące jest, że o ile na częstość wskazywania współpracy na forum Unii Europejskiej jako głównego celu polityki zagranicznej Polski wpływają zarówno cechy społeczno-demograficzne badanych, jak i ich poglądy polityczne oraz preferencje partyjne, o tyle opinie w pozostałych kwestiach różnicują w zasadzie jedynie poglądy i sympatie polityczne.

Jeśli chodzi o akcentowanie współpracy europejskiej, to bardziej od innych proeuropejscy są badani z wyższym wykształceniem, zaliczający się do kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla, a także dwudziesto- i trzydziesto-latkowie. Ponadto osoby o poglądach prawicowych wyróżniają się tym, że rzadziej od pozostałych wskazują na współpracę europejską (choć i dla nich najczęściej jest to sprawa priorytetowa).

Wskazywanie innych niż współpraca na forum UE celów różnicują, jak już wspomniano, jedynie poglądy polityczne i preferencje partyjne. Najsilniej zróżnicowane jest wskazywanie na dążenie do poprawy stosunków z Rosją. Cel ten jako priorytetowy dla polskiej polityki zagranicznej deklarowany jest tym częściej, im bardziej na lewo na skali *lewica – prawica* ulokowane są poglądy badanych. Poprawę stosunków z Rosją wskazuje 63% respondentów identyfikujących się z lewicą (niemal tyle samo, ile wśród nich wskazuje na współpracę europejską – 65%), 53% badanych o poglądach centrowych i tylko 40% utożsamiających się z prawicą. Natomiast na sojusz ze Stanami Zjednoczonymi oraz wspieranie państw postradzieckich wyraźnie częściej niż inni wskazują osoby deklarujące poglądy prawicowe (patrz tabele aneksowe).

Postrzeganie priorytetów polskiej polityki zagranicznej przez zwolenników głównych partii politycznych przedstawiamy w poniższej tabeli.

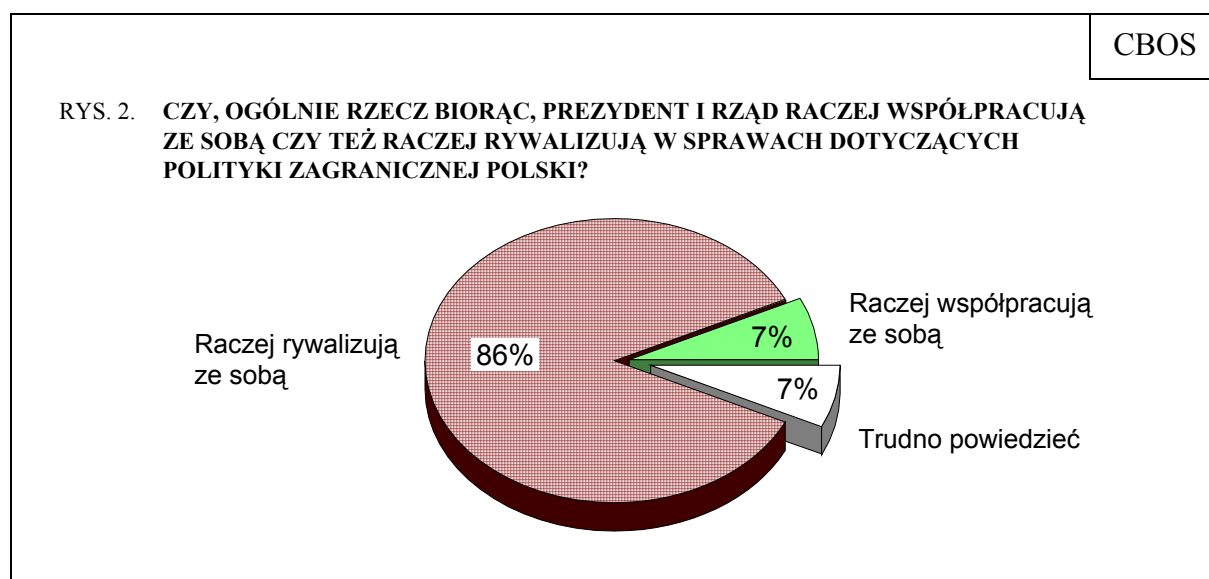
Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Jakie powinny być obecnie główne cele polityki zagranicznej Polski?				
	Utrzymanie strategicznego sojuszu z USA	Poprawa stosunków z Rosją	Wsparcie dla państw byłego ZSRR	Wzmocnienie współpracy na forum UE	Trudno powiedzieć
	wskazania w procentach				
PO	40	51	20	68	2
PSL	24	57	21	60	9
PiS	52	41	34	47	6
SLD	20	71	7	75	2
Niezdecydowani	29	44	19	61	12
Niegłosujący	30	45	17	54	12

Dla zwolenników SLD i PSL poprawa stosunków z Rosją jest ważna niemal równie często jak współpraca na forum UE. Jednocześnie dla wyborców PiS utrzymanie strategicznego sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi jest nawet ważniejsze niż współpraca na forum UE. Zarazem zwolennicy PiS częściej niż elektoraty pozostałych partii wskazują na wsparcie dla państw byłego ZSRR jako na jeden z głównych celów polskiej polityki zagranicznej. Ten ostatni cel natomiast bardzo rzadko, zdecydowanie rzadziej niż inni, wskazują zwolennicy SLD.

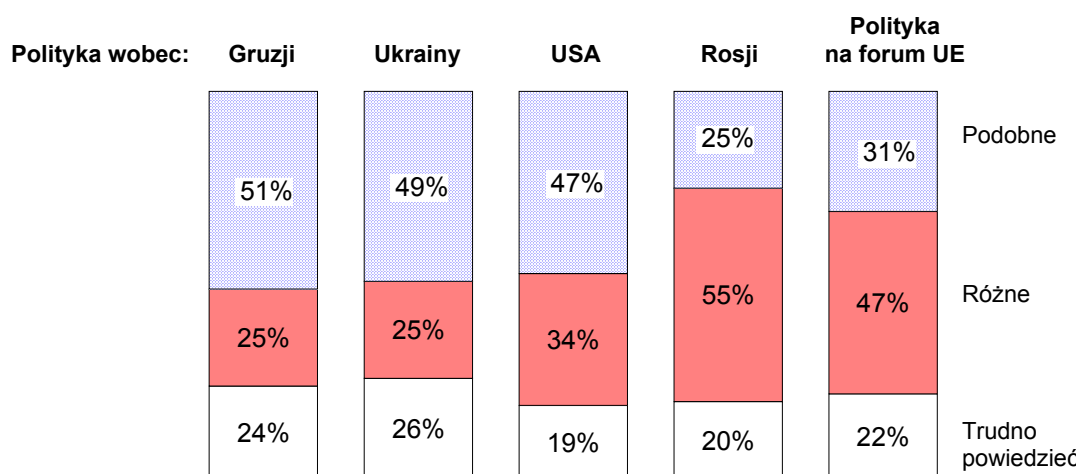
POSTRZEGANIE RÓŻNIC W POGŁĄDACH PREZYDENTA I RZĄDU NA WYBRANE KWESTIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ

Nie do końca jasny podział kompetencji między prezydentem i rządem w zakresie polityki zagranicznej nierzadko powoduje rywalizację tych dwóch ośrodków władzy. Jest ona powszechnie dostrzegana przez społeczeństwo.

Często mówi się na forum publicznym, że spory na linii prezydent – rząd mają swoje źródło w odmiennych poglądach na sposób postępowania w polityce zagranicznej. Czy opinia społeczna dostrzega różnice w poglądach tych dwóch ośrodków władzy na poszczególne kwestie?

RYS. 3. W JAKICH KWESTIACH DOTYCZĄCYCH POLITYKI ZAGRANICZNEJ PREZYDENT I RZĄD MAJĄ PODOBNE, A W JAKICH RÓŻNE POGLĄDY?

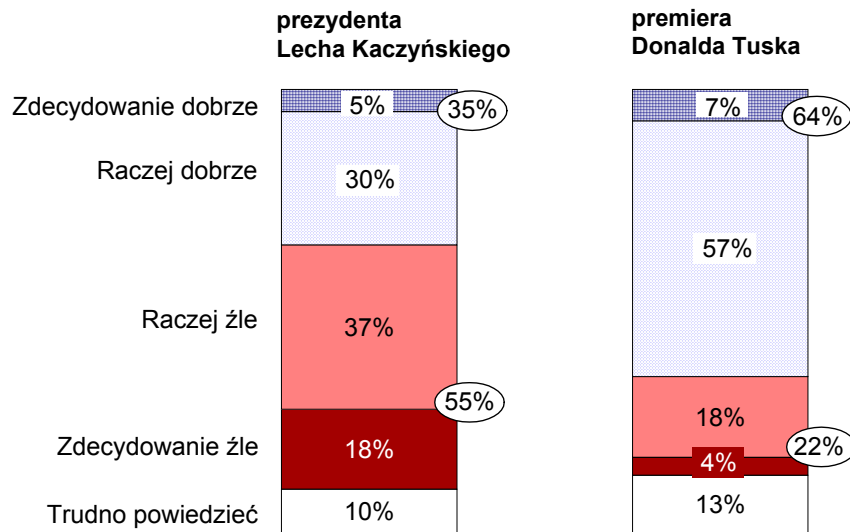
Odnosnie do dwóch spraw wyraźnie przeważa opinia, że poglądy prezydenta i rządu się różnią. Chodzi przede wszystkim o politykę Polski wobec Rosji oraz, w nieco mniejszym stopniu, na forum Unii Europejskiej. Natomiast w sprawach związanych z polityką wobec Gruzji i Ukrainy badani dwukrotnie częściej dostrzegają zbieżność poglądów niż różnice. Co do stosunków ze Stanami Zjednoczonymi to wprowadzie również przeważa opinia o zgodności poglądów obu ośrodków władzy, ale też stosunkowo często dostrzegane są różnice.

OCENA DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA, PREMIERA I RZĄDU NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM

I prezydent, i premier niejednokrotnie deklarowali odmienne poglądy na prowadzenie polityki zagranicznej. Opinia publiczna zdecydowanie lepiej odbiera sposób, w jaki prowadzi tę politykę premier i jego rząd – prawie dwie trzecie badanych (64%) ocenia ją dobrze, a jedna piąta (22%) źle. Natomiast sposób prowadzenia polityki zagranicznej przez prezydenta spotyka się z uznaniem jednej trzeciej ankietowanych (35%), podczas gdy ponad połowa (55%) wypowiada się w tej kwestii krytycznie.

CBOS

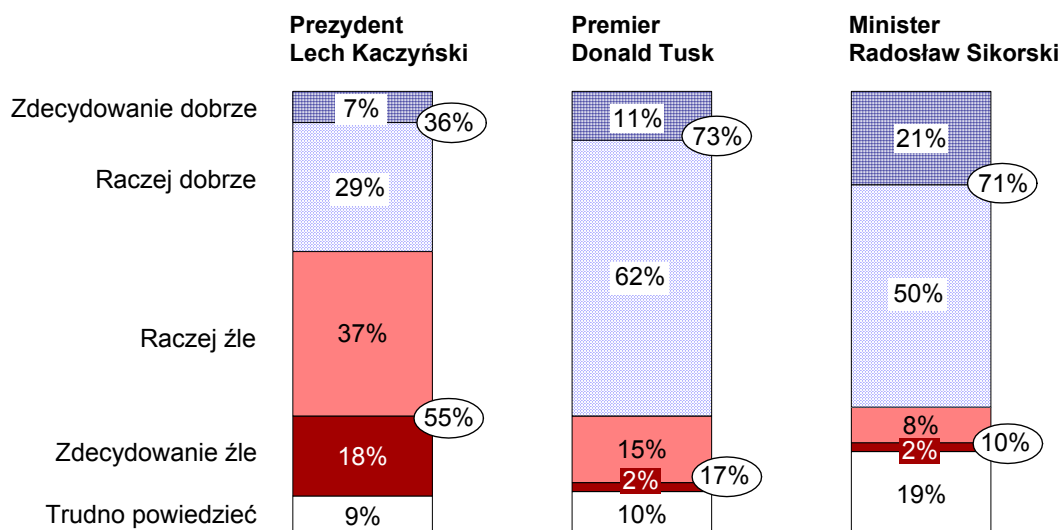
RYS. 4. JAK PAN(I) OCENIA SPOSÓB PROWADZENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ PRZEZ:

Spytaliśmy o tę sprawę także od innej strony: kto dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej.

CBOS

RYS. 5. KTO SPOŚRÓD NAJWAŻNIEJSZYCH OBECNIE POLITYKÓW W PAŃSTWIE DOBRZE, A KTO ŹŁE REPREZENTUJE POLSKĘ NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ?

Opinie na temat tego, kto dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej, związane są z niektórymi cechami społeczno-demograficznymi, a także z poglądami politycznymi i preferencjami partyjnymi respondentów.

Pogląd, że Lech Kaczyński dobrze reprezentuje nasz kraj na arenie międzynarodowej, występuje tym częściej, im badani są starsi, gorzej wykształceni i intensywniej uczestniczą w praktykach religijnych (patrz tabele aneksowe). W efekcie wśród osób mających 65 lat i więcej, rencistów i emerytów oraz tych, które biorą udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu, więcej jest ocen pozytywnych niż negatywnych. Wśród rencistów, a przede wszystkim osób najczęściej praktykujących religijnie przewaga opinii przychylnych prezydentowi Lechowi Kaczyńskiemu jest zdecydowana. We wszystkich pozostałych grupach społeczno-demograficznych przeważa opinia, że prezydent Lech Kaczyński źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej (patrz tabele aneksowe).

Zróznicowanie poglądów w kwestii tego, jak reprezentują Polskę na arenie międzynarodowej premier Donald Tusk i minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski, jest zbliżone. We wszystkich wyróżnionych grupach zdecydowaną przewagę mają ci, którzy uważają, że obaj ci politycy dobrze reprezentują Polskę w świecie. Oceny pozytywne w przypadku zarówno Donalda Tuska, jak i ministra Radosława Sikorskiego są tym częstsze, im wyższy jest poziom wykształcenia badanych oraz im lepiej oceniają oni swoją sytuację materialną. Warto też zwrócić uwagę, iż w tych grupach społeczno-demograficznych, w których oceny pozytywne prezydenta Lecha Kaczyńskiego przeważają nad negatywnymi, więcej badanych jest zdania, że zarówno premier, jak i minister spraw zagranicznych dobrze reprezentują Polskę na arenie międzynarodowej, niż wyraża przeciwną opinię, choć przewaga ocen dobrych nad złymi jest w tych grupach stosunkowo najmniejsza (patrz tabele aneksowe).

Pozytywne zdanie na temat tego, jak prezydent Lech Kaczyński reprezentuje nasz kraj w świecie, ma połowa respondentów o poglądach prawicowych i tylko jedna czwarta deklarujących orientację lewicową. Opinie w tej kwestii jeszcze bardziej różnicują sympatie do poszczególnych partii politycznych.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Kto spośród najważniejszych obecnie polityków w państwie dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej? Czy dobrze czy też źle reprezentuje Polskę prezydent Lech Kaczyński ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	22	74	4
PSL	59	32	9
PiS	84	14	2
SLD	22	78	-
Niezdecydowani	38	43	19
Niezamierzający głosować	30	58	12

Wśród zwolenników PiS zdecydowanie dominuje opinia, że prezydent Lech Kaczyński dobrze reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej. Niemal dokładnie odwrotny jest rozkład poglądów na ten temat w potencjalnych elektoratach SLD i PO. Należy zauważyć, że wśród badanych niemających sprecyzowanych sympatii partyjnych (zarówno wyrażających zamiar uczestnictwa w wyborach, jak i zapowiadających absencję) przeważają opinie krytyczne wobec prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Warto na to zwrócić uwagę, ponieważ o głosy tych grup mogą zabiegać w najbliższych wyborach poszczególne partie.

Badani o poglądach zarówno prawicowych, jak i lewicowych równie często są zdania, że premier Donald Tusk i minister Radosław Sikorski dobrze reprezentują Polskę na arenie międzynarodowej. Jedynie w stosunku do Donalda Tuska osoby identyfikujące się z prawicą nieco częściej wyrażają opinie krytyczne (kosztom mniejszej liczby niemających wyrobionego zdania).

Sympatie partyjne również w mniejszym stopniu różnicują opinie na temat tego, w jaki sposób premier i minister spraw zagranicznych reprezentują Polskę w świecie, niż poglądy w tej kwestii odnośnie do prezydenta.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Kto spośród najważniejszych obecnie polityków w państwie dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej? Czy dobrze czy też źle reprezentuje Polskę premier Donald Tusk ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	91	9	0
PSL	87	7	6
PiS	52	40	7
SLD	84	13	3
Niezdecydowani	67	12	21
Niezamierzający głosować	68	20	13

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Kto spośród najważniejszych obecnie polityków w państwie dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej? Czy dobrze czy też źle reprezentuje Polskę minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	86	4	10
PSL	83	7	10
PiS	60	26	14
SLD	83	12	5
Niezdecydowani	60	9	31
Niezamierzający głosować	66	10	24

Mimo dużej zbieżności opinii o premierze i ministrze spraw zagranicznych, można powiedzieć, że mniej kontrowersyjny okazuje się sposób reprezentowania Polski na arenie międzynarodowej przez Radosława Sikorskiego niż przez Donalda Tuska. Wyraża się to w wyrażnie mniejszym krytycyzmie zwolenników PiS wobec ministra spraw zagranicznych niż wobec premiera.

Głównym celem polskiej polityki zagranicznej powinno być – zdaniem badanych – wzmocnienie współpracy na forum Unii Europejskiej, a także poprawa stosunków z Rosją. Tymczasem wymienione kwestie są najczęściej postrzegane jako te, w których poglądy prezydenta i rządu są rozbieżne. Wiąże się z tym bardzo rozpowszechnione wśród ankietowanych przekonanie, że te dwa ośrodki władzy rywalizują ze sobą w sprawach dotyczących polityki zagranicznej. W rywalizacji tej znacznie lepiej postrzegany jest ośrodek rządowy. Zdecydowanie częściej bowiem badani sądzą, że premier i minister spraw zagranicznych dobrze reprezentują Polskę na arenie międzynarodowej, niż wyrażają podobną opinię o prezydencie.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Jakie powinny być obecnie główne cele polityki zagranicznej Polski?						Liczba osób
		Utrzymanie strategicznego sojuszu z USA	Poprawa stosunków z Rosją	Wsparcie dla państw byłego ZSRR	Wzmocnienie współpracy na forum Unii Europejskiej	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		34	47	20	58	8	0	1070
Płeć	Mężczyźni	42	53	18	58	4	0	488
	Kobiety	28	41	21	57	12	1	582
Wiek	18-24 lata	42	40	19	65	4	1	169
	25-34	37	46	21	64	5	0	190
	35-44	27	48	16	66	5		150
	45-54	29	48	23	59	8		174
	55-64	39	53	22	52	6		179
	65 lat i więcej	31	45	16	45	19	1	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	47	20	52	12	0	399
	Miasto do 20 tys.	33	41	26	58	10		145
	20-100 tys.	32	48	16	63	6		209
	101-500 tys.	31	50	18	58	8	1	166
	501 tys. i więcej mieszk.	42	44	19	65	2	1	151
Wykształcenie	Podstawowe	37	41	17	50	16	0	314
	Zasadnicze zawodowe	33	48	22	50	10		264
	Średnie	35	50	20	63	4	1	359
	Wyższe	31	49	19	78	1	0	133
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	36	46	15	77	3	1	84
	Prac. umysł. niż. szczebla	29	51	20	72	4		94
	Pracownicy fiz. - umysł.	36	51	14	60	4		65
	Robotnicy wykwalifikowani	37	51	21	55	4	0	151
	Robotnicy niewykwalifik.	22	40	20	64	13		54
	Rolnicy	27	59	20	51	7		57
	Pracujący na własny rach.	33	38	28	61	4		31
Bierni zawodowo	Renciści	28	39	27	39	18		89
	Emeryci	36	50	19	50	13	0	220
	Uczniowie i studenci	46	37	18	68	4	2	86
	Bezrobotni	40	45	22	56	8		73
	Gospodynie domowe i inni	34	40	18	57	15		66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	28	53	18	70	2	0	156
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	30	48	18	69	7		79
	sekt. prywat. poza rolnict.	38	47	20	59	4	1	225
	prywatnym gosp. rolnym	28	57	22	54	7		55
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	31	42	19	62	10		37
	301-500	31	39	29	58	7		133
	501-900	35	51	22	52	11		192
	901-1200	29	51	23	60	10	1	123
	Powyżej 1200 zł	38	56	13	65	1	0	178
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	42	23	53	12	0	218
	Średnie	34	45	20	53	11	1	436
	Dobre	36	51	17	65	4	0	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	39	22	41	15	2	59
	Raz w tygodniu	33	45	21	56	10	1	508
	1-2 razy w miesiącu	38	45	20	60	5		192
	Kilka razy w roku	38	48	18	64	6		204
	W ogóle nie uczestniczy	25	58	15	59	11		107
Poglądy polityczne	Lewica	29	63	17	65	3	0	146
	Centrum	29	53	17	64	6	0	366
	Prawica	45	40	26	54	5	0	363
	Trudno powiedzieć	30	36	15	47	22	0	195

Tabela 2

		Kto spośród najważniejszych obecnie polityków w państwie dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej? Czy prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej?			Liczba osób
		Dobrze %	Źle %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		36	55	9	1069
Płeć	Mężczyźni	35	57	8	488
	Kobiety	36	54	10	581
Wiek	18-24 lata	25	68	8	169
	25-34	28	62	10	190
	35-44	34	56	11	150
	45-54	35	58	7	174
	55-64	45	48	8	178
	65 lat i więcej	47	43	11	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	49	14	398
	Miasto do 20 tys.	35	56	9	145
	20-100 tys.	35	60	5	209
	101-500 tys.	34	60	6	166
	501 tys. i więcej mieszk.	37	59	4	151
Wykształcenie	Podstawowe	40	47	13	314
	Zasadnicze zawodowe	35	56	9	263
	Średnie	34	59	7	359
	Wyższe	32	63	5	133
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	24	72	5	84
	Prac. umysł. niż. szczebla	26	69	6	94
	Pracownicy fiz.- umysł.	23	71	5	65
	Robotnicy wykwalifikowani	36	57	8	151
	Robotnicy niewykwalifik.	32	56	12	54
	Rolnicy	38	41	21	56
	Pracujący na własny rach.	29	60	11	31
Bierni zawodowo	Renciści	57	29	15	89
	Emeryci	47	46	8	220
	Uczniowie i studenci	31	60	9	86
	Bezrobotni	27	63	10	73
	Gospodynie domowe i inni	35	60	5	66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	59	4	156
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	68	5	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	66	11	225
	prywatnym gosp. rolnym	37	42	21	54
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	32	52	16	37
	301-500	42	53	6	133
	501-900	41	50	9	192
	901-1200	43	54	3	123
	Powyżej 1200 zł	32	62	6	178
Ocena własnych war. mater.	Źle	39	53	8	218
	Średnie	36	53	11	436
	Dobre	34	59	7	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	27	6	59
	Raz w tygodniu	40	49	11	508
	1-2 razy w miesiącu	34	60	6	192
	Kilka razy w roku	26	68	6	204
	W ogóle nie uczestniczy	19	70	11	107
Poglądy polityczne	Lewica	24	73	4	146
	Centrum	27	65	8	366
	Prawica	51	45	4	363
	Trudno powiedzieć	33	43	24	194

Tabela 3

		Kto spośród najważniejszych obecnie polityków w państwie dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej? Czy premier Donald Tusk dobrze czy też źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej?			Liczba osób
		Dobrze %	Źle %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		73	17	10	1068
Płeć	Mężczyźni	74	18	8	487
	Kobiety	72	17	11	581
Wiek	18-24 lata	76	14	9	169
	25-34	78	13	9	190
	35-44	75	10	14	150
	45-54	77	18	5	174
	55-64	71	22	7	178
	65 lat i więcej	62	24	14	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	19	14	398
	Miasto do 20 tys.	75	15	10	145
	20-100 tys.	74	19	7	209
	101-500 tys.	78	14	8	165
	501 tys. i więcej mieszk.	77	18	6	151
Wykształcenie	Podstawowe	68	19	14	313
	Zasadnicze zawodowe	71	20	10	264
	Średnie	75	18	8	359
	Wyższe	84	9	7	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	87	9	4	83
	Prac. umysł. niż. szczebla	85	7	8	94
	Pracownicy fiz. - umysł.	80	16	4	65
	Robotnicy wykwalifikowani	76	16	8	151
	Robotnicy niewykwalifik.	72	13	15	54
	Rolnicy	73	13	14	57
	Pracujący na własny rach.	74	18	8	31
Bierni zawodowo	Renciści	55	29	16	89
	Emeryci	64	27	9	219
	Uczniowie i studenci	73	16	11	86
	Bezrobotni	65	23	12	73
	Gospodynie domowe i inni	86	2	12	66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	85	11	5	155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	78	14	8	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	76	14	10	225
	prywatnym gosp. rolnym	73	13	13	55
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	65	23	12	37
	301-500	77	13	9	133
	501-900	71	18	11	191
	901-1200	80	14	6	123
	Powyżej 1200 zł	80	14	6	177
Ocena własnych war. mater.	Źle	65	25	10	216
	Średnie	70	17	13	436
	Dobre	80	13	7	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	31	13	59
	Raz w tygodniu	71	18	11	506
	1-2 razy w miesiącu	74	16	10	192
	Kilka razy w roku	80	15	5	204
	W ogóle nie uczestniczy	74	15	11	107
Poglądy polityczne	Lewica	77	15	8	146
	Centrum	76	15	9	365
	Prawica	74	22	3	362
	Trudno powiedzieć	61	14	25	195

Tabela 4

		Kto spośród najważniejszych obecnie polityków w państwie dobrze, a kto źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej? Czy minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski dobrze czy też źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej?			Liczba osób
		Dobrze %	Źle %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		71	10	19	1067
Płeć	Mężczyźni	78	9	13	485
	Kobiety	65	12	23	582
Wiek	18-24 lata	67	10	23	168
	25-34	73	7	20	190
	35-44	76	5	19	150
	45-54	79	9	12	174
	55-64	75	12	13	178
	65 lat i więcej	58	17	25	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	9	23	397
	Miasto do 20 tys.	72	10	18	145
	20-100 tys.	73	8	19	209
	101-500 tys.	69	12	19	165
	501 tys. i więcej mieszk.	76	14	9	151
Wykształcenie	Podstawowe	60	11	28	313
	Zasadnicze zawodowe	70	11	19	264
	Średnie	75	10	15	358
	Wyższe	85	8	7	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	89	6	5	83
	Prac. umysł. niż. szczebla	78	10	12	94
	Pracownicy fiz.- umysł.	84	8	8	65
	Robotnicy wykwalifikowani	74	9	17	151
	Robotnicy niewykwalifik.	62	9	29	54
	Rolnicy	71	6	23	57
	Pracujący na własny rach.	76	6	18	31
Bierni zawodowo	Renciści	62	10	28	89
	Emeryci	64	19	18	220
	Uczniowie i studenci	70	3	27	85
	Bezrobotni	62	15	23	73
	Gospodynie domowe i inni	70	5	25	66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	79	10	11	155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	77	10	13	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	75	8	17	224
	prywatnym gosp. rolnym	76	5	19	55
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	66	13	21	37
	301-500	74	8	18	133
	501-900	72	9	19	192
	901-1200	74	15	11	123
	Powyżej 1200 zł	81	9	10	177
Ocena własnych war. mater.	Źle	64	16	21	217
	Średnie	68	10	21	435
	Dobre	77	7	15	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	28	16	59
	Raz w tygodniu	70	12	18	507
	1-2 razy w miesiącu	71	7	22	192
	Kilka razy w roku	77	6	17	203
	W ogóle nie uczestniczy	71	6	23	107
Poglądy polityczne	Lewica	77	8	15	146
	Centrum	74	9	17	365
	Prawica	77	13	9	362
	Trudno powiedzieć	49	9	42	194